

## BEÁLL A JÉG\*

Késő ősszel vastag hó alá került  
A betonkeményre fagyott,  
Gyanús vulkáni por  
Az egész kontinensen.  
Ez a por tette tönkre a mezei munkát;  
És erre a bizonyos poralapra  
Épült a korszak a maga  
Lidérces tündérműveivel.

És miután a havazás elállt,  
Tartós lehűlés következett:  
Egyik nap a hőmérő higanyszála  
Mínusz tíz fokot mutatott.  
Egy hétig mínusz tíz!,  
Ismételgette kajánul a sajtó.  
Folyt a betakarózás: a fagy beálltával  
A nagy hó is jégkéreg alá került.

A fölkelő Nap sugarai végigsimítottak  
A kékre fagyott Széchenyi-hegyen,  
A csupasz tölgyeken és a zömök adótornyon;  
A gyermekvasút és a fogaskerekű  
Párhuzamosan futó sínjein.  
Az erdő vastag dérbe öltözött.  
Dermedt jégkása a járdán és csomós köd.

\*

Budapesten sokáig a Duna maradt  
Az egyedüli mélyfekete csík,  
De most az is befagyni készült.

Menetrendszerű jégtörő hajók  
Hasogatták a folyó komótosan beálló,  
Kásás vizét, amit most még néha  
Föltépett a szél.

41

Aztán egy hétfő hajnalra  
Egy álló jég lett az egész folyótükör;  
Frissen hízott az éjszaka  
Szélcsöndes, hirtelen hidegében.  
A jég eleinte engedelmesen hajlott,  
Rugalmasan feszült a motorcsónakok  
És jégtörő hajók orrának;  
Majd elpattant, mint a rigid üveg,  
És a járművek biztosan hatoltak előre benne.

Ők ketten, a nagy emberek,  
„A Radák” meg „a Tárkány”  
Újpest felől hallották, hogyan töri  
A jeget a Parti Őrség többi hajója.  
A jégtábláknak fölbillent a szélük,  
S nem bírván a hajóalj nyomását,  
Mély bongással megadták magukat;  
Elpattantak, és recsegve törtek darabokra.  
A margitszigeti parton viszont látni lehetett,  
Hogy néhány ócska ladik  
Szélen máris megrekedt.

Radák Zoltán magyar miniszterelnök  
És Tárkány Béla budapesti főpolgármester  
Tartózkodtak az apró jégtörő hajó fedélzetén.  
Leállították a motort. Kéznel volt  
A korlát mellé fektetve egy hosszú pózna.  
Tárkány átdöfte a hegyes végét a jégen,  
És megérezte a part közelében sekély Duna-víz  
Szilárd fenekét. Ránehezedett  
A pózna tompábbik végére,  
S először két kézzel maga felé húzva,  
Aztán nyelét a hajó faráig hátranyomva  
Próbált úgy tenni, mintha előre  
Akarná hajtani az alkotmányt...  
És törte, törte, törte a jeget.

Meglódultak megint. A csónak rászaladt  
A kormányállásban pózoló Radák  
Orra előtt repedező, vékony jégre.  
Erre Tárkány újra nekilátott,  
A pózna hegyével zúzta a jeget,  
Hasogatta dühösen,  
És jobbra-balra eléggé káromkodott.  
És ahogy Radák vizsgálta őt, úgy találta,  
Hogy minden mozdulatáról lerí a gyűlölet.

Azelőtt saját hajóval jártak  
A Nemzeti Színházba a jó módúak,  
Gondolta út közben Radák,  
De most saját jégtörővel fognak közlekedni.  
Amikor tavaly még csak zajlott a jég a Dunán,  
Nem állt be, de helyenként összefüggő  
Foltokat képezett a rakpartok mentén  
– Rá is merészkedtek a gyerekek –,  
Nos, akkor én már megálmodtam ezt:  
Hogy egyszer csak nem lesz nyílt víz.  
És ugye! Ugye! Ugye!

És a partokon Pest-Buda  
Eleinte élte megszokott,  
Eseményekben dús, téli életét,  
Ünnepköreit szánkázva végig:  
Színházi premierek és popcirkusz,  
Pártgyűlések, parlamenti ülések,  
Estélyek, párválasztó bálók, fogadások...  
Volt, aki lassított és télre begubózott;  
A másik, népszokást követve,  
Táncos forgatagba ment.  
Nem volt még kijárási tilalom,  
Nem voltak még tartós  
Fűtéskorlátozások és áramszünetek.

A hegyvidéki önkormányzat ételosztást  
 Rendezett a „mackós iskola” előtt.  
 A kegyességet kormányrendelet írta elő.  
 A sorban azt beszéltek, főleg kisnyugdíjasok,  
 Hogy heten a szabad ég alatt,  
 Négyen saját otthonukban haltak éhen.  
 „És ez csupán egyetlen  
 Éjszaka eredménye volt.”  
 „Az semmi, ha évi két-háromszáz  
 A kihűléses esetek száma...”  
 „Mélyszegénységben ugyan ki fizet villanyszámlát?  
 Ki engedheti meg magának a tüzelőt?”  
 „Tudja maga, hány ezer köbméternyi fát  
 Vágnak ki havonta illegálisan?”  
 Tárkány főpolgármester is megjelent az utcán,  
 S máris föltűnt körülötte  
 Négy kamera és tizenkét mikrofon.  
 „A szociális alapú falopások ellen  
 Föl kell lépnünk! De *nem* büntetéssel.  
 Tűzifaprogram, ez az új akciónk!”,  
 Jelentette ki nagyvonalúan.

\*

Alattuk a mélyben a vastag, sűrű  
 Folyó még mindig szabad áram volt;  
 De a Duna felső folyásán eközben  
 Az egymás hátára tolódo jégphasábok  
 Hosszú torlaszokat képeztek  
 Hosszában és keresztben;  
 Egy-egy helyen szeszélyes  
 Hegyláncalakzatot öltött a jég,  
 Öles táblákban meredezve föl  
 A domború hátú alapból,  
 Jelezve előre, hogy Budapest  
 Vizeire is ugyanez a sors vár.